

USAID
ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԺՈՂՈՎՐԴԻՑ

Առողջապահության
Նախարարություն
Ministry of Health of the Republic of Armenia

AUA American University
of Armenia

ԹՐՓԱՆՃԵԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ
ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

Առողջության առաջնային պահպանման
օղակի բժիշկների վերաբերմունքը և
գործելակերպը Քովիդ-19-ի վերահսկման և
վարման վերաբերյալ

Համառոտ զեկուլյց

Դեկտեմբեր 2021

Թրփանճեան Հանրային առողջապահության ֆակուլտետ

Ավետիսեան Օնանեան առողջապահական ծառայությունների
հետազոտման և զարգացման կենտրոն

Հայաստանի ամերիկյան համալսարան

*Այս հետազոտությունն իրականացվել է ԱՄՆ Միջազգային զարգացման
գործակալության (ԱՄՆ ՄԶԳ) առատաձեռն աջակցության շնորհիվ: Այս
հետազոտության բովանդակությունը Հայաստանի ամերիկյան համալսարան
հիմնադրամի պատասխանատվության տակ է, և անպայմանորեն չի արտացոլում
ԱՄՆ ՄԶԳ կամ Միացյալ Նահանգների կառավարության հայացքները:*

ՆԱԽԱԲԱՆ

Հայաստանում թերապևտների և ընտանեկան բժիշկների շրջանում իրականացված հեռախոսային հարցումները ֆինանսավորվել են ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության (ԱՄՆ ՄԶԳ) կողմից և իրականացվել են Հայաստանի ամերիկյան համալսարան հիմնադրամի կողմից՝ Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարության հետ սերտ համագործակցությամբ: Հարցումն իրականացվել է 2021 թվականի հունիսից սեպտեմբեր ամիսներին: Հետազոտության *նպատակն* էր քանակական մեթոդաբանության միջոցով ուսումնասիրել առողջության առաջնային պահպանման (ԱԱՊ) բուժաշխատողների վերաբերմունքը և գործելակերպը Քովիդ-19-ի վերահսկման և վարման վերաբերյալ, ինչպես նաև գնահատել առկա Քովիդ-19 ուղեցույցերին ԱԱՊ բուժաշխատողների գործելակերպի հետևողականությունը: Ընտրանքը և տվյալների հավաքագրումն իրականացվել է ակադեմիկոս ՀՀ ԱՆ Ս. Ավդալբեկյանի անվան Առողջապահության ազգային ինստիտուտի (ԱԱԻ) հետ համատեղ:

Զեկույցում հետազոտության ընթացքում ուսումնասիրված և հայտնաբերված արդյունքները ամփոփ կերպով ներկայացված են հետևյալ բաժիններով՝ մասնակիցների սոցյալ-ժողովրդագրական բնութագրերը, Քովիդ-19-ի վերաբերյալ վերապատրաստումները/դասընթացները, Քովիդ-19-ի նկատմամբ ընդհանուր վերաբերմունքը, Քովիդ-19-ի վերահսկման և դեպքերի վարման գործելակերպը, Քովիդ-19 վարակի կանխարգելման և վերահսկման գործելակերպը, և ԱԱՊ բուժաշխատողների Քովիդ-19-ի դեմ պատվաստման կարգավիճակը, վերաբերմունքը և պատրաստակամությունը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հետազոտության թիրախային բնակչությունը առողջության առաջնային պահպանման (ԱԱՊ) բժիշկներն էին, ովքեր ներգրավված էին Հայաստանում Քովիդ-19 պացիենտների բուժման մեջ: Հետազոտական թիմը որպես ընտրանքի շրջանակ օգտագործել է ՀՀ ԱՆ Ակադեմիկոս Ս.Ավդալբեկյանի անվան

Առողջապահության ազգային ինստիտուտին (ԱԱԻ) պատկանող բոլոր ԱԱՊ բուժաշխատողների ցանկը: Թերապևտների և ընտանեկան բժիշկների այս ցանկը ստեղծվել է ԱԱԻ-ի կողմից Հայաստանում նրանց շարունակական բժշկական կրթության միջոցառումների կազմակերպման նպատակով: ԱԱԻ ցանկից հետազոտության հնարավոր մասնակիցներին ընտրելու համար օգտագործվել է պարզ պատահական ընտրանքի տեխնիկան: Նախատեսված ընտրանքը կազմում էր 384 անձ: Կանխատեսելով հետազոտությանը մասնակցելու 60,0% արձագանք՝ հետազոտական թիվը տրամադրված ցանկից պատահականության սկզբունքով ընտրել է 640 հնարավոր մասնակից: Մասնակիցների պատահական ընտրությունից հետո ԱԱԻ-ն կապ է հաստատել 519 բուժաշխատողների հետ, որպեսզի ստուգի նրանց համապատասխանությունը հետազոտության ընդգրկման չափանիշներին, ձեռք բերի նրանց համաձայնությունը կոնտակտային տվյալները հարցազրուցավարներին փոխանցելու և հարցման համար նախընտրելի ժամանակը: Հետազոտության մասնակիցների ընտրության ընդգրկման չափանիշներն էին հայերենի իմացությունը և առնվազն մեկ ամիս Քովիդ-19-ի ամբուլատոր վարման մեջ ներգրավվածությունը: Այնուհետև, ԱԱԻ-ը նախնական համաձայնություն տված հավանական մասնակիցների ցանկը տրամադրել է հետազոտական թիմին, որից հետո հարցազրուցավարները հեռախոսով կապ են հաստատել և իրականացրել հարցումը:

ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ

Ընդհանուր առմամբ հետազոտությանը մասնակցեցին 355 ԱԱՊ բուժաշխատողներ: Մերժման տոկոսը կազմեց 24,9% (n=129): Մերժումների հիմնական պատճառը ժամանակի սղությունն էր և բուժաշխատողների զբաղվածությունը: Մասնակիցների մեծամասնությունը կանայք էին (91,6%), միջին տարիքը՝ 56,3, և միջինում 24,7 տարվա աշխատանքային փորձով (Աղյուսակ 1):

Տվյալների վերլուծությունը ցույց տվեց, որ հարցմանը մասնակցած բժիշկների 40,6%-ը հետևողական էր առաջին շարքի հակաբիոտիկների նշանակման գործելակարգին, ինչը նշանակում է, որ իրենց առաջին ընտրության

հակաբիոտիկը ամոքսիցիլինն էր՝ ազգային ուղեցույցներին համապատասխան, իսկ հարցվածների 59,4%-ը հետևողական չէր նույն գործելակարգին:

Քովիդ-19-ի վերաբերյալ վերապատրաստումները/դասընթացները

Մասնակիցների մեծամասնությունը նշեցին, որ համաճարակից ի վեր մասնակցել են վարակի վերահսկման և կանխարգելման (ՎՎԿ) (95,7%), Քովիդ-19-ի պատվաստման (95,5%), Քովիդ-19-դրական պացիենտների ամբուլատոր վարման (95,8%) և անհատական պաշտպանական միջոցների (ԱՊՄ) ճիշտ օգտագործման (58,8%) վերաբերյալ վերապատրաստման դասընթացների

(Աղյուսակ 2):

Այն մասնակիցները, որոնք հետևողական էին առաջին շաբթի հակաբիոտիկների նշանակման գործելակարգին, հաղորդել էին Քովիդ-19 դրական պացիենտների ամբուլատոր վարման վերաբերյալ վերապատրաստման դասընթացների մասնակցության վիճակագրորեն հավաստի ավելի բարձր մասնաբաժին՝ համեմատած ոչ հետևողական բժիշկների հետ (98,6% ընդդեմ 93,8%, $p=0,028$, համապատասխանաբար):

Քովիդ-19-ի նկատմամբ վերաբերմունքը

Մասնակիցների մեծամասնությունը (Աղյուսակ 3) ճիշտ վերաբերմունք ուներ Քովիդ-19-ի հետ կապված պնդումների նկատմամբ: Օրինակ՝ Քովիդ-19-ի նկատմամբ ընկալունակությունը չի կարող նվազել սննդային հավելումներ և վիտամիններ ընդունելուց (օրինակ՝ վիտամին C, D, Zn) (68,5%); Քովիդ-19-ից առաջացած բարդությունները (օրինակ՝ հոսպիտալացման անհրաժեշտությունը, թոքաբորբը) չի կարելի կանխել հակաբիոտիկների օգտագործմամբ (67,1%); անախտանիշ Քովիդ-19 ունեցող մարդիկ կարող են փոխանցել վիրուսը այլ մարդկանց (92,7%); սիմպտոմատիկ/ախտանշանային բուժումը, որը ներառում է հակապիրետիկ (ջերմիջեցնող և ցավը մեղմացնող) դեղամիջոցները, բավարար սնունդը և հեղուկները բավարար են Քովիդ-19 թեթև ձևերի բուժման համար (95,4%): Մասնակիցների ճնշող մեծամասնությունը համաձայն կամ լիովին համաձայն էր, որ Հայաստանում առողջապահական համակարգն ունի բոլոր անհրաժեշտ կարողությունները Քովիդ-19 համաճարակային իրավիճակը

վերահսկելու համար (86,1%) և ՀՀ կառավարության կողմից իրականացվող միջոցառումները բավարար են Քովիդ-19 համաճարակային իրավիճակը վերահսկելու համար (83,9%):

Քովիդ-19 վարակի վերահսկման և կանխարգելման (ՎՎԿ) նկատմամբ վերաբերմունքը

Նմանապես, հիմնականում Քովիդ-19-ի ՎՎԿ միջոցառումների նկատմամբ դիտվել է ճիշտ վերաբերմունք: Մեծամասամբ կարծում էին, որ անձնական օգտագործման բժշկական խալաթը տուն տանելը վտանգավոր է (67,3%), դիմակ կրելը կանխարգելում է վարակի տարածումը (96,0%), անհատական պաշտպանիչ միջոցները (խալաթ, վիրաբուժական/ շնչառական դիմակ, ձեռնոցներ, պաշտպանիչ ակնոցներ/ վահան) բուժաշխատողներին Քովիդ-19-ից պաշտպանելու արդյունավետ միջոցներ են (93,2%): Մասնակիցների ճնշող մեծամասնությունը վստահ էին, որ աշխատավայրում օգտագործում են համապատասխան/որակյալ անհատական պաշտպանիչ միջոցներ, որոնք պաշտպանում են Քովիդ-19-ով վարակվելուց (92,0%), և որ պատշաճ կերպով տեղեկացվել են Քովիդ-19-ից ինքնապաշտպանության համար անհրաժեշտ գործողությունների և գործիքների մասին (99,4%) և համապատասխան վերապատրաստում են անցել անհատական պաշտպանիչ միջոցների օգտագործման վերաբերյալ (91,8%):

Քովիդ-19-ի վերահսկման և դեպքերի վարման գործելակերպը

Մասնակիցների մեծամասնությունը նշել է, որ Քովիդ-19-ով պացիենտների բուժման ժամանակ իրենք առաջնորդվում են հիմնականում Հայաստանի ազգային ուղեցույցներով և ընթացակարգերով (91,0%) և սեփական կլինիկական փորձով (72,1%) (**Աղյուսակ 4**): *Քովիդ-19 թեթև/մեղմ արտահայտված ախտանշաններով հիվանդներին* տնային խնամքի ժամանակ բժիշկների կողմից ամենահաճախ նշանակվող դեղամիջոցները ջերմիջեցնողներն էին (89,3%), վիտամին C-ն (81,1%) և վիտամին D-ն (80,3%): Բոլոր մասնակիցներն իրականացնում էին իրենց *Քովիդ-19 պացիենտների վիճակի վերահսկողություն*. ամենահաճախ նշվող

վերահսկողության ձևերն էին հեռախոսազանգերը (97,2%) և տնային այցերը (76,3%):

Ընդհանուր առմամբ, մասնակիցների կողմից իրենց հիվանդներին *հակաբիոտիկներ նշանակելու հիմնական պատճառը* եղել է կասկածվող բակտերիալ թոքաբորբի բուժումը (75,5%): Սակայն, առաջին ընտրության հակաբիոտիկների նշանակման գործելակերպին ոչ հետևողական բժիշկների մոտ 53,1%-ը նշել են, որ ռադիոլոգիական հետազոտությամբ հաստատված ցանկացած տիպի թոքաբորբի բուժման համար նշանակում են հակաբիոտիկներ: Որոշ մասնակիցներ նշել են նաև հակաբիոտիկների նշանակում թոքաբորբի կանխարգելման (8,5%) և բոլոր հաստատված Քովիդ-19 պացիենտների վարման նպատակով (2,3%):

Ըստ մասնակիցների՝ *առաջին ընտրության հակաբիոտիկների եռյակում* էին ամոքսիցիլինը (40,6%), ազիթրոմիցինը (30,1%) և ցեֆտրիաքսոնը (16,3%):

Մասնակիցներից շատերը նշել են, որ չեն նշանակում համակցված հակաբիոտիկային բուժում: Համակցված հակաբիոտիկային բուժման նշանակման ամենատարածված պատճառը պացիենտների շրջանում ուղեկցող հիվանդությունների առկայությունն էր (24,3%): Ամենահաճախ նշանակվող համակցված հակաբիոտիկային բուժումներն ընդգրկում էին ամոքսիցիլին/կլավուլոնաթթուն ազիթրոմիցինի հետ և ազիթրոմիցինը ցեֆտրիաքսոնի հետ (ըստ Նախարարի No 1856-Ա հրամանի «Արտահիվանդանոցային թոքաբորբերի վարման կլինիկական ուղեցույցը հաստատելու մասին» առաջարկվող համակցված հակաբիոտիկային բուժումն է ամոքսիցիլին/կլավուլոնաթթուն ազիթրոմիցինի կամ դոքսիցիլինի հետ):

Մասնակիցների մեծամասնությունն իրենց ամբուլատոր Քովիդ-19 պացիենտներին նշանակում են *կորտիկոստերոիդներ* (60,9%) և *հակակոագուլյանտներ* (89,6%), չնայած, որ դրանք խորհուրդ չեն տրվում Նախարարի No 1606-Ա հրամանով («Արտահիվանդանոցային պայմաններում կորոնավիրուսային հիվանդությամբ պացիենտների բժշկական օգնության ել սպասարկման կազմակերպման կարգը հաստատելու մասին»): Համեմատած

հակաբիոտիկների նշանակման գործելակարգին հետևողական բժիշկների՝ զգալիորեն ավելի շատ ոչ հետևողական բժիշկներ են նշել կորտիկոստերոիդների և հակամակարդիչների նշանակման մասին (53,9% ընդդեմ 65,7%, $p=0,025$ և 85,4% ընդդեմ 92,4%, $p=0,034$, համապատասխանաբար):

Քովիդ-19 ՎՎԿ գործելակերպը

Քովիդ-19 պացիենտի հետ շփվելիս թերապևտները և ընտանեկան բժիշկները ամենից հաճախ օգտագործում էին վիրաբուժական դիմակներ (95,2%), խալաթ (58,5%), ակնոցներ (57,6%) և ձեռնոցներ (53,1%) (**Աղյուսակ 5**): Ըստ մասնակիցների մեկ երրորդի (27,8%) պացիենտի հիվանդության կլինիկական պատկերը և հիվանդության պատմությունը ազդում են անհատական պաշտպանիչ միջոցներ ընտրելու իրենց որոշման վրա: Մեծամասնությունը (96,1%) նշեց, որ միշտ հետևում են ձեռքերի հիգիենային Քովիդ-19 հիվանդներին զննելուց առաջ և հետո և հնարավորության դեպքում ամենաքիչը 1 մ հեռավորություն են պահպանում պացիենտների (74,3%) և այլ բուժաշխատողների (75,4%) հետ շփվելիս :

Քովիդ-19 պատվաստման կարգավիճակը, վերաբերմունքը և պատրաստակամությունը

Մասնակիցների կեսից ավելին (57,8%) նշեց, որ առաջիկա մեկ տարվա ընթացքում Քովիդ-19-ով վարակվելու ռիսկ չունեն (**Աղյուսակ 6**) և նրանց 57,4%-ն ասաց, որ դրա հիմնական պատճառը Քովիդ-19-ի դեմ պատվաստված լինելն է: Ընդհանուր առմամբ, հետազոտության մասնակիցների 65,4%-ը ասել է, որ պատվաստվել է Քովիդ-19-ի դեմ, որոնցից 62,9%-ը լիովին պատվաստված էր (հետազոտության բոլոր մասնակիցների 41,2%-ը, $n=146$): Ի համեմատ ոչ հետևողական խմբի՝ հետևողական խմբում ավելի շատ մասնակիցներ էին պատվաստված (74,3% ընդդեմ 59,2%, $p=0,003$): Բուժաշխատողների շրջանում ամենատարածված պատվաստանյութը AstraZeneca-ն էր (46,5%), որին հետևում էր Sputnik V-ն (33,6%): Ընդհանուր առմամբ, մասնակիցների վերաբերմունքը Քովիդ-19-ի դեմ պատվաստումների նկատմամբ դրական էր: Այնուամենայնիվ, մասնակիցների կեսից ավելին համաձայն (50,0%) կամ լիովին համաձայն էր

(3,8%), որ Թովիդ-19-ի դեմ պատվաստանյութը թողարկվեց արագ՝ առանց համապատասխան փորձարկումների: Նրանցից շատերը (42,0%) մտահոգված էին արտակարգ իրավիճակում, համաճարակի ընթացքում մշակված պատվաստանյութի անվտանգությամբ: ԱԱՊ բուժաշխատողների ճնշող մեծամասնությունը (98,0%) պնդում էր, որ խորհուրդ կտան իրենց պացիենտներին պատվաստվել Թովիդ-19-ի դեմ:

ԱՂՅՈՒՄԱԿՆԵՐ

Աղյուսակ 1. Հարցման մասնակիցների սոցիալ-ժողովրդագրական տվյալները <i>Ներկայացված է ընդհանուր և ըստ առաջին ընտրության հակաբիոտիկների նշանակման գործելակերպին հետևողական և ոչ հետևողական բժիշկների խմբերի</i>				
Փոփոխականներ	Ընդհանուր	Հետևողական	Ոչ հետևողական	p-value
	N=355 (100%)	N=144 (40.56%)	N=211 (59.44%)	
Սեռ, N (%)				
Իգական	325 (91,55)	135 (93,75)	190 (90,05)	0,218
Տարիք, տարեկան M (SD)	56,29 (11,19)	55,53 (10,32)	56,80 (11,74)	0,298
Քովիդ-19-ի բուժման մեջ ընդգրկվածության ամիսների թիվը, M (SD)	15,52 (2,32)	15,68 (2,15)	15,41 (2,43)	0,285
Որպես թերապևտ/ընտանեկան բժիշկ աշխատանքային փորձի տարիները, M (SD)	24,67 (13,45)	22,80 (12,38)	25,95 (14,02)	0,030

Աղյուսակ 2. Քովիդ-19-ի վերաբերյալ վերապատրաստումներ/դասընթացներ <i>ներկայացված է ընդհանուր և ըստ առաջին ընտրության հակաբիոտիկների նշանակման գործելակերպին հետևողական և ոչ հետևողական բժիշկների խմբերի</i>				
Փոփոխականներ	Ընդհանուր	Հետևողական	Ոչ հետևողական	p-value
	N=355 (100%)	N=144 (40.56%)	N=211 (59.44%)	
Վարակի վերահսկում և կանխարգելում (ՎՎԿ), N (%)	337 (95,74)	139 (97,20)	198 (94,74)	0,261

Անհատական պաշտպանության միջոցների ճիշտ օգտագործում, N (%)	207 (58,81)	91 (63,64)	116 (55,50)	0,128
Քովիդ-19-դրական պացիենտների տնային պայմաններում վարում, N (%)	338 (95,75)	141 (98,60)	197 (93,81)	0,028
Քովիդ-19-ի թեստավորումը (պոլիմերազ շղթայական ռեակցիա), N (%)	119 (34,00)	49 (34,51)	70 (33,65)	0,869
Քովիդ -19-ի դեմ պատվաստանյութերի մասին, N (%)	336 (95,45)	137 (96,48)	199 (94,76)	0,448
Այլ դասընթացներ, N (%)	110 (33,95)	48 (37,21)	62 (31,79)	0,314

Աղյուսակ 3. Քովիդ-19-ի նկատմամբ վերաբերմունքը				
<i>Ներկայացված է ընդհանուր և ըստ առաջին ընտրության հակաբիոտիկների նշանակման գործելակերպին հետևողական և ոչ հետևողական բժիշկների խմբերի</i>				
Փոփոխականներ	Ընդհանուր	Հետևողական	Ոչ հետևողական	
	N=355 (100%)	N=144 (40.56%)	N=211 (59.44%)	p-value
Քովիդ-19-ի նկատմամբ ընկալունակությունը կարող է նվազել սննդային հավելումներ և վիտամիններ ընդունելուց (օրինակ՝ վիտամին C, D, Zn) , N (%)				0,805
Լիովին համաձայն եմ	4 (1,15)	1 (0,71)	3 (1,44)	
Համաձայն եմ	106 (30,37)	45 (31,91)	61 (29,33)	
Համաձայն չեմ	231 (66,19)	91 (64,54)	140 (67,31)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	8 (2,29)	4 (2,84)	4 (1,92)	
Քովիդ-19-ից առաջացած բարդությունները (օրինակ՝ հոսպիտալացման անհրաժեշտությունը, թոքաբորբը) կարելի է կանխել հակաբիոտիկների օգտագործմամբ, N (%)				0,057

Լիովին համաձայն եմ	9 (2,55)	2 (1,40)	7 (3,33)	
Համաձայն եմ	107 (30,31)	36 (25,17)	71 (33,81)	
Համաձայն չեմ	218 (61,76)	100 (69,93)	118 (56,19)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	19 (5,38)	5 (3,50)	14 (6,67)	
Քովիդ-19-ի թեթև ծանրության ընթացքով պացիենտների համար հոսպիտալացում չի պահանջվում, N (%)				0,386
Լիովին համաձայն եմ	40 (11,33)	19 (13,19)	21 (10,05)	
Համաձայն եմ	294 (83,29)	120 (83,33)	174 (83,25)	
Համաձայն չեմ	17 (4,82)	5 (3,47)	12 (5,74)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	2 (0,57)	0 (0,00)	2 (0,96)	
Քովիդ-19 վիրուսի տարածումը կանխելու նպատակով բոլոր կասկածելի կամ հաստատված դեպքերը պետք է մեկուսացվեն, N (%)				0,240
Լիովին համաձայն եմ	50 (14,16)	16 (11,11)	34 (16,27)	
Համաձայն եմ	274 (77,62)	113 (78,47)	161 (77,03)	
Համաձայն չեմ	28 (7,93)	15 (10,42)	13 (6,22)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	1 (0,28)	0 (0,00)	1 (0,48)	
Անախտանիշ Քովիդ-19 ունեցող մարդիկ չեն կարող փոխանցել վիրուսը այլ մարդկանց, N (%)				0,234
Լիովին համաձայն եմ	8 (2,27)	2 (1,39)	6 (2,88)	
Համաձայն եմ	16 (4,55)	4 (2,78)	12 (5,77)	
Համաձայն չեմ	304 (86,36)	125 (86,81)	179 (86,06)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	24 (6,82)	13 (9,03)	11 (5,29)	
Միմպտոմատիկ/ախտանշանային բուժումը, որը ներառում է հակապիրետիկ (ջերմիջեցնող և ցավը մեղմացնող) դեղամիջոցներ, բավարար սնունդ և				0,135

հեղուկներ, բավարար են Քովիդ-19 թեթև ձևերի բուժման համար, N (%)				
Լիովին համաձայն եմ	22 (6,29)	11 (7,75)	11 (5,29)	
Համաձայն եմ	312 (89,14)	128 (90,14)	184 (88,46)	
Համաձայն չեմ	16 (4,57)	3 (2,11)	13 (6,25)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	0 (0,00)	0 (0,00)	0 (0,00)	
Դիմակ կրելը՝ Քովիդ-19-ի տարածման կանխարգելման եղանակներից մեկն է, N (%)				0,713
Լիովին համաձայն եմ	42 (12,00)	17 (11,89)	25 (12,08)	
Համաձայն եմ	294 (84,00)	122 (85,31)	172 (83,09)	
Համաձայն չեմ	12 (3,43)	3 (2,10)	9 (4,35)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	2 (0,57)	1 (0,70)	1 (0,48)	
Ծխողներն ավելի քիչ հավանական է, որ կհիվանդանան Քովիդ-19-ով, քան չծխողները, N (%)				0,119
Լիովին համաձայն եմ	2 (0,63)	2 (1,55)	0 (0,00)	
Համաձայն եմ	73 (22,81)	24 (18,60)	49 (25,65)	
Համաձայն չեմ	228 (71,25)	94 (72,87)	134 (70,16)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	17 (5,31)	9 (6,98)	8 (4,19)	
Քովիդ-19 վարակը հիմնականում տարածվում է օդի միջոցով, N (%)				0,177
Լիովին համաձայն եմ	35 (9,94)	16 (11,19)	19 (9,09)	
Համաձայն եմ	274 (77,84)	115 (80,42)	159 (76,08)	
Համաձայն չեմ	43 (12,22)	12 (8,39)	31 (14,83)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	0 (0,00)	0 (0,00)	0 (0,00)	
Անհատական պաշտպանիչ միջոցները (խալաթ, վիրաբուժական/ շնչառական դիմակ, ձեռնոցներ, պաշտպանիչ ակնոցներ/ վահան) համարվում են				0,034

բուժաշխատողներին Քովիդ-19-ից պաշտպանելու արդյունավետ միջոցներ, N (%)				
Լիովին համաձայն եմ	33 (9,35)	16 (11,11)	17 (8,13)	
Համաձայն եմ	296 (83,85)	124 (86,11)	172 (82,30)	
Համաձայն չեմ	24 (6,80)	4 (2,78)	20 (9,57)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	0 (0,00)	0 (0,00)	0 (0,00)	
Բոլոր ախտահանիչ միջոցները արդյունավետ են Քովիդ-19 վիրուսը վերացնելու համար, N (%)				0,218
Լիովին համաձայն եմ	17 (4,84)	10 (6,99)	7 (3,37)	
Համաձայն եմ	236 (67,24)	99 (69,23)	137 (65,87)	
Համաձայն չեմ	97 (27,64)	34 (23,78)	63 (30,29)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	1 (0,28)	0 (0,00)	1 (0,48)	
Ձեռքերը ջրով և օձառով լվանալը նվազեցնում է Քովիդ-19-ով վարակվելու ռիսկը, N (%)				0,358
Լիովին համաձայն եմ	39 (11,08)	20 (13,89)	19 (9,13)	
Համաձայն եմ	307 (87,22)	122 (84,72)	185 (88,94)	
Համաձայն չեմ	6 (1,70)	2 (1,39)	4 (1,92)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	0 (0,00)	0 (0,00)	0 (0,00)	
Քովիդ-19 վարակի փոխանցումը հնարավոր է կանխել՝ ձեռքերը պարբերաբար մշակելով՝ ալկոհոլ պարունակող ախտահանիչ լուծույթներով՝ օձառի բացակայության դեպքում, N (%)				0,041
Լիովին համաձայն եմ	24 (6,82)	15 (10,42)	9 (4,33)	
Համաձայն եմ	302 (85,80)	123 (85,42)	179 (86,06)	
Համաձայն չեմ	25 (7,10)	6 (4,17)	19 (9,13)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	1 (0,28)	0 (0,00)	1 (0,48)	

Ես կարծում եմ, որ իմ անձնական օգտագործման բժշկական խալաթը տուն տանելը վտանգավոր չէ, N (%)				0,229
Լիովին համաձայն եմ	9 (2,60)	5 (3,55)	4 (1,95)	
Համաձայն եմ	104 (30,06)	45 (31,91)	59 (28,78)	
Համաձայն չեմ	224 (64,74)	85 (60,28)	139 (67,80)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	9 (2,60)	6 (4,26)	3 (1,46)	
Ես վստահ եմ, որ աշխատավայրում օգտագործում եմ համապատասխան/որակյալ անհատական պաշտպանիչ միջոցներ, որոնք պաշտպանում են ինձ Քովիդ-19-ով վարակվելուց, N (%)				0,075
Լիովին համաձայն եմ	22 (6,27)	11 (7,75)	11 (5,26)	
Համաձայն եմ	301 (85,75)	125 (88,03)	176 (84,21)	
Համաձայն չեմ	28 (7,98)	6 (4,23)	22 (10,53)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	0 (0,00)	0 (0,00)	0 (0,00)	
Ես պատշաճ կերպով տեղեկացվել եմ Քովիդ-19-ից ինքնապաշտպանության համար անհրաժեշտ գործողությունների և գործիքների մասին, N (%)				0,470
Լիովին համաձայն եմ	39 (11,08)	17 (11,89)	22 (10,53)	
Համաձայն եմ	311 (88,35)	126 (88,11)	185 (88,52)	
Համաձայն չեմ	2 (0,57)	0 (0,00)	2 (0,96)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	0 (0,00)	0 (0,00)	0 (0,00)	
Ես համապատասխան վերապատրաստում եմ անցել անհատական պաշտպանիչ միջոցների օգտագործման վերաբերյալ, N (%)				0,300
Լիովին համաձայն եմ	43 (12,22)	19 (13,19)	24 (11,54)	
Համաձայն եմ	280 (79,55)	117 (81,25)	163 (78,37)	
Համաձայն չեմ	29 (8,24)	8 (5,56)	21 (10,10)	

Բոլորովին համաձայն չեմ	0 (0,00)	0 (0,00)	0 (0,00)	
Ես միշտ գիտեմ, թե ում կարող եմ դիմել Քովիդ-19 պացիենտի վարման վերաբերյալ հարցեր ունենալու դեպքում, N (%)				0,285
Լիովին համաձայն եմ	24 (6,92)	12 (8,51)	12 (5,83)	
Համաձայն եմ	301 (86,74)	123 (87,23)	178 (86,41)	
Համաձայն չեմ	22 (6,34)	6 (4,26)	16 (7,77)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	0 (0,00)	0 (0,00)	0 (0,00)	
Ես վստահ եմ, որ ունեմ բավարար գիտելիքներ Քովիդ-19 պացիենտների վարման և բուժման վերաբերյալ, N (%)				0,203
Լիովին համաձայն եմ	32 (9,25)	16 (11,27)	16 (7,84)	
Համաձայն եմ	291 (84,10)	120 (84,51)	171 (83,82)	
Համաձայն չեմ	23 (6,65)	6 (4,23)	17 (8,33)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	0 (0,00)	0 (0,00)	0 (0,00)	
Հայաստանում հանրություն բավարար չափով տեղեկացված է Քովիդ-19-ի վերաբերյալ, N (%)				0,237
Լիովին համաձայն եմ	18 (5,28)	9 (6,47)	9 (4,46)	
Համաձայն եմ	236 (69,21)	98 (70,50)	138 (68,32)	
Համաձայն չեմ	82 (24,05)	32 (23,02)	50 (24,75)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	5 (1,47)	0 (0,00)	5 (2,48)	
Հայաստանում առողջապահական համակարգն ունի բոլոր անհրաժեշտ կարողությունները՝ Քովիդ-19 համաճարակային իրավիճակը վերահսկելու համար, N (%)				0,752
Լիովին համաձայն եմ	17 (5,12)	7 (5,22)	10 (5,05)	
Համաձայն եմ	269 (81,02)	111 (82,84)	158 (79,80)	
Համաձայն չեմ	45 (13,55)	16 (11,94)	29 (14,65)	

Բոլորովին համաձայն չեմ	1 (0,30)	0 (0,00)	1 (0,51)	
ՀՀ կառավարության կողմից իրականացվող միջոցառումները բավարար են Քովիդ-19 համաճարակային իրավիճակը վերահսկելու համար, N (%)				0,550
Լիովին համաձայն եմ	12 (3,65)	6 (4,65)	6 (3,00)	
Համաձայն եմ	264 (80,24)	104 (80,62)	160 (80,00)	
Համաձայն չեմ	50 (15,20)	17 (13,18)	33 (16,50)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	3 (0,91)	2 (1,55)	1 (0,50)	

Աղյուսակ 4. Քովիդ-19-ի վերահսկման և դեպքերի վարման գործելակերպը				
<i>ներկայացված է ընդհանուր և ըստ առաջին ընտրության հակաբիոտիկների նշանակման գործելակերպին հետևողական և ոչ հետևողական բժիշկների խմբերի</i>				
Փոփոխականներ	Ընդհանուր	Հետևողական	Ոչ հետևողական	
	N=355 (100%)	N=144 (40.56%)	N=211 (59.44%)	p-value
Նշվածներից ինչո՞վ կամ ինչերո՞վ եք առաջնորդվում Քովիդ-19 պացիենտների բուժման ժամանակ որոշումներ կայացնելիս, N (%)				
Հայաստանի ազգային ուղեցույցներ/ ընթացակարգեր	323 (90,99)	131 (90,97)	192 (91,00)	0,994
ԱՀԿ ուղեցույցներ	175 (49,30)	75 (52,08)	100 (47,39)	0,385
ԱՄՆ-ի Առողջապահության ազգային ինստիտուտի / Հիվանդությունների վերահսկման և կանխարգելման կենտրոնի ուղեցույցներ	95 (26,76)	34 (23,61)	61 (28,91)	0,268

Ընթացակարգեր / ուղեցույցներ, որոնք մշակվել են ձեր պոլիկլինիկայի կողմից	98 (27,61)	34 (23,61)	64 (30,33)	0,164
Ձեր սեփական կլինիկական փորձը	256 (72,11)	97 (67,36)	159 (75,36)	0,099
Այլ	17 (4,79)	8 (5,56)	9 (4,27)	0,576
Նշվածներից որոնք եք սովորաբար նշանակում Քովիդ-19 թեթև/մեղմ արտահայտված ախտանշաններով հիվանդներին տնային խնամքի ժամանակ, N (%)				
Ջերմիջեցնողներ	317 (89,30)	135 (93,75)	182 (86,26)	0,025
Հակավիրուսային դեղամիջոցներ	137 (38,59)	46 (31,94)	91 (43,13)	0,034
Վիտամին C	288 (81,13)	111 (77,08)	177 (83,89)	0,108
Վիտամին D	285 (80,28)	111 (77,08)	174 (82,46)	0,211
Zn (ցինկ)	171 (48,17)	57 (39,58)	114 (54,03)	0,007
Հակամակարոդիչներ	149 (41,97)	47 (32,64)	102 (48,34)	0,003
Կորտիկոստերոիդներ	16 (4,51)	3 (2,08)	13 (6,16)	0,069
Հակաբիոտիկներ	23 (6,48)	7 (4,86)	16 (7,58)	0,306
Այլ	44 (12,39)	17 (11,81)	27 (12,80)	0,781
Նշված Քովիդ-19-ի ո՞ր դեպքերին եք սովորաբար խորհուրդ տալիս հոսպիտալացնել, N (%)				
Քովիդ-19 հաստատված, ախտանշաններ ունեցող հղի պացիենտներին	270 (76,06)	112 (77,78)	158 (74,88)	0,530
Քովիդ-19 կասկածելի պացիենտներին, ովքեր վերջին երեք օրվա ընթացքում ունեցել են 38.5°C-ից բարձր ջերմություն, և/կամ արյան թթվածնով հագեցվածությունը (SpO2) եղել է ցածր կամ հավասար 93%-ի, և/կամ շնչառության	193 (54,37)	84 (58,33)	109 (51,66)	0,215

հաճախականությունը մեծ է եղել 22 շնչ. շարժում/րոպեում ցուցանիշից				
60 տարեկանից բարձր Քովիդ-19 հաստատված պացիենտներին, ովքեր ունեն թոքաբորբ առանց հիպօքսիայի	168 (47,32)	77 (53,47)	91 (43,13)	0,055
Քովիդ-19 հաստատված ճարպակալում ունեցող պացիենտներին, ովքեր ունեն թոքաբորբ առանց հիպօքսիայի	211 (59,44)	94 (65,28)	117 (55,45)	0,064
Քովիդ-19 հաստատված պացիենտներին, ովքեր վերջին երեք օրվա ընթացքում ունեցել են 38.5°C-ից բարձր ջերմություն և/կամ արյան թթվածնով հագեցվածությունը (SpO2) եղել է ցածր կամ հավասար 93%-ի, և/կամ շնչառության հաճախականությունը մեծ կամ հավասար է եղել 30 շնչ. շարժում/րոպեում ցուցանիշից	269 (75,77)	109 (75,69)	160 (75,83)	0,977
Այլ	41 (11,55)	20 (13,89)	21 (9,95)	0,255
Պացիենտի հոսպիտալացման ցուցումները որոշելու համար դուք օգտագործում եք CRB-65 սանդղակը, N (%)				0,726
Այո	156 (44,44)	66 (46,15)	90 (43,27)	
Ոչ	76 (21,65)	32 (22,38)	44 (21,15)	
Ես տեղյակ չեմ այդ սանդղակի մասին	119 (33,90)	45 (31,47)	74 (35,58)	
Սովորաբար ինչպե՞ս եք իրականացնում ձեր Քովիդ-19 պացիենտների վիճակի վերահսկողությունը, N (%)				
Հեռախոսազանգով	345 (97,18)	142 (98,61)	203 (96,21)	0,179
Տնային այցերի միջոցով	271 (76,34)	117 (81,25)	154 (72,99)	0,072
SMS հաղորդագրությունով	75 (21,13)	34 (23,61)	41 (19,43)	0,343

Տեսագանգի միջոցով	111 (31,27)	47 (32,64)	64 (30,33)	0,645
Այլ	23 (6,48)	8 (5,56)	15 (7,11)	0,559
Ես չեմ իրականացնում վիճակի վերահսկողությունը	0 (0,00)	0 (0,00)	0 (0,00)	-
Որքա՞ն երկար եք սովորաբար իրականացնում Քովիդ-19 թեթև ընթացքով պացիենտների վիճակի օրական վերահսկողությունը, N (%)				0,784
Ես իրականացնում եմ վիճակի օրական վերահսկողությունը	351 (99,43)	142 (99,30)	209 (99,52)	
Օրերի քանակը, M (SD)	13,57 (1,80)	13,69 (1,66)	13,49 (1,89)	0,301
Ես չեմ իրականացնում վիճակի օրական վերահսկողությունը	2 (0,57)	1 (0,70)	1 (0,48)	
Որքա՞ն երկար եք իրականացնում Քովիդ-19 անախտանիշ պացիենտների վիճակի օրական վերահսկողությունը, N (%)				0,977
Ես իրականացնում եմ վիճակի օրական վերահսկողությունը	347 (98,58)	141 (98,60)	206 (98,56)	
Օրերի քանակը, M (SD)	13,07 (2,46)	13,25 (2,18)	12,95 (2,63)	0,267
Ես չեմ իրականացնում վիճակի օրական վերահսկողությունը	5 (1,42)	2 (1,40)	3 (1,44)	
Սովորաբար ո՞ր դեպքերում եք ձեր Քովիդ-19 պացիենտներին նշանակում հակաբիոտիկներ, N (%)				
Թոքաբորբի կանխարգելման նպատակով	30 (8,45)	11 (7,64)	19 (9,00)	0,650
Քովիդ-19 բոլոր հաստատված դեպքերի վարման ժամանակ	8 (2,25)	0 (0,00)	8 (3,79)	0,018
Բակտերիալ թոքաբորբի կասկածի դեպքում	268 (75,49)	119 (82,64)	149 (70,62)	0,010

Ռադիոլոգիական հետազոտությամբ հաստատված ցանկացած տեսակի թոքաբորբի բուժման ժամանակ	169 (47,61)	57 (39,58)	112 (53,08)	0,012
Այլ	45 (12,68)	19 (13,19)	26 (12,32)	0,808
Առանց բարդությունների թոքաբորբ ունեցող Քովիդ-19 պացիենտներին միջինը քանի՞ օր էք նշանակում էմպիրիկ հակաբիոտիկներ, M (SD)				
Նվազագույն օրերի քանակը	5,26 (1,20)	5,34 (1,16)	5,21 (1,23)	0,324
Առավելագույն օրերի քանակը	8,47 (2,49)	8,69 (2,59)	8,31 (2,42)	0,191
Խնդրում եմ թվել ձեր պրակտիկայում Քովիդ-19 պացիենտների բուժման համար ամենահաճախ նշանակվող հակաբիոտիկը, N (%)				
Ամոքսիցիլին	144 (40,56)	-	-	-
Ազիթրոմիցին	107 (30,14)	-	-	-
Ցեֆտրիաքսոն	58 (16,34)	-	-	-
Դոքսիցիլին	3 (0,85)	-	-	-
Լևոֆլոքսացին	29 (8,17)	-	-	-
Մոքսիֆլոքսացին	9 (2,54)			
Կլարիթրոմիցին	1 (0,28)	-	-	-
Նշված ո՞ր դեպքերում էք ձեր Քովիդ-19 պացիենտներին սովորաբար նշանակում համակցված հակաբիոտիկային բուժում, N (%)				
Բոլոր Քովիդ-19 պացիենտներին	2 (0,56)	2 (1,39)	0 (0,00)	0,087
Ուղեկցող հիվանդություններ ունեցող մեծահասակներին	86 (24,29)	38 (26,39)	48 (22,86)	0,447
Նախկինում վերին շնչուղիներից S.aures կամ P.aeruginosa անջատում, կամ վերջին 90 օրվա	67 (18,93)	31 (21,53)	36 (17,14)	0,301

ընթացքում հոսալիտալացված և հակաբիոտիկներ ստացած պացիենտներին				
Բոլոր թոքաբորբ ունեցող Քովիդ-19 պացիենտներին	38 (10,73)	16 (11,11)	22 (10,48)	0,850
Ծանր և/կամ բակտերիալ թոքաբորբ ունեցող Քովիդ-19 պացիենտներին	33 (9,30)	12 (8,33)	21 (9,95)	0,606
Քովիդ-19-ի ծանրության աստիճանից կախված	28 (7,89)	10 (6,94)	18 (8,53)	0,586
Ոչ ոքի	153 (43,22)	61 (42,36)	92 (43,81)	0,787
Այլ	8 (2,26)	4 (2,78)	4 (1,90)	0,587
Խնդրում եմ թվել ձեր պրակտիկայում Քովիդ-19 պացիենտների համար ամենահաճախ նշանակվող համակցված հակաբիոտիկային բուժումը, N (%) ¹				
Կլարիթրոմիցին+ Դոքսիցիկլին	0 (0,00)	0 (0,00)	0 (0,00)	-
Ամոքսիցիլին/Կլավուլոնաթթու+Դոքսիցիկլին	3 (0,85)	2 (1,39)	1 (0,47)	0,579
Դոքսիցիկլին+Ազիթրոմիցին	4 (1,13)	3 (2,08)	1 (0,47)	0,338
Ազիթրոմիցին+Ցեֆտրիաքսոն	43 (12,11)	8 (5,56)	35 (16,59)	0,007
Ամոքսիցիլին/Կլավուլոնաթթու +Ազիթրոմիցին	50 (14,08)	32 (22,22)	18 (8,53)	<0,001
Մոքսիֆլոքսացին +Ազիթրոմիցին	6 (1,69)	1 (0,69)	5 (2,37)	0,451
Ամոքսիցիլին/Կլավուլոնաթթու+ Լևոֆլոքսացին	20 (5,63)	14 (9,72)	6 (2,84)	0,022
Ներքոնշյալ գործոնների կարևորությունը Քովիդ-19 պացիենտներին էմպիրիկ հակաբիոտիկներ նշանակելու որոշման համար, N (%)				
Հիվանդության ծանրությունը (կլինիկական պատկերը)				0,934
1 Քիչ կարևոր է	14 (4,09)	7 (5,00)	7 (3,47)	
2	9 (2,63)	4 (2,86)	5 (2,48)	
3	39 (11,40)	17 (12,14)	22 (10,89)	

4	55 (16,08)	21 (15,00)	34 (16,83)	
5 Շատ կարևոր է	225 (65,79)	91 (65,00)	134 (66,34)	
Լաբորատոր մարկերները				0,193
1 Քիչ կարևոր է	12 (3,48)	5 (3,55)	7 (3,43)	
2	16 (4,64)	7 (4,96)	9 (4,41)	
3	44 (12,75)	10 (7,09)	34 (16,67)	
4	80 (23,19)	36 (25,53)	44 (21,57)	
5 Շատ կարևոր է	154 (44,64)	68 (48,23)	86 (42,16)	
N/A ²	39 (11,30)	15 (10,64)	24 (11,76)	
Ռադիոլոգիական պատկերը				0,820
1 Քիչ կարևոր է	7 (2,02)	3 (2,13)	4 (1,94)	
2	8 (2,31)	2 (1,42)	6 (2,91)	
3	39 (11,24)	17 (12,06)	22 (10,68)	
4	60 (17,29)	21 (14,89)	39 (18,93)	
5 Շատ կարևոր է	205 (59,08)	85 (60,28)	120 (58,25)	
N/A ²	28 (8,07)	13 (9,22)	15 (7,28)	
Ներքոնշյալ լաբորատոր թեստերի կարևորությունը Քովիդ-19 պացիենտներին էմպիրիկ հակաբիոտիկներ նշանակելու որոշման համար, N (%)				
C- ռեակտիվ սպիտակուց				0,554
1 Քիչ կարևոր է	15 (4,34)	5 (3,50)	10 (4,93)	
2	24 (6,94)	6 (4,20)	18 (8,87)	
3	50 (14,45)	21 (14,69)	29 (14,29)	
4	42 (12,14)	18 (12,59)	24 (11,82)	
5 Շատ կարևոր է	167 (48,27)	70 (48,95)	97 (47,78)	
N/A ²	48 (13,87)	23 (16,08)	25 (12,32)	
Պրոկալցիտոնին				0,234

1 Քիչ կարևոր է	43 (13,35)	13 (9,70)	30 (15,96)	
2	34 (10,56)	13 (9,70)	21 (11,17)	
3	38 (11,80)	12 (8,96)	26 (13,83)	
4	36 (11,18)	19 (14,18)	17 (9,04)	
5 Շատ կարևոր է	84 (26,09)	39 (29,10)	45 (23,94)	
N/A ²	87 (27,02)	38 (28,36)	49 (26,06)	
Լիմֆոցիտների քանակ				0,377
1 Քիչ կարևոր է	13 (3,78)	5 (3,52)	8 (3,96)	
2	19 (5,52)	5 (3,52)	14 (6,93)	
3	52 (15,12)	17 (11,97)	35 (17,33)	
4	69 (20,06)	27 (19,01)	42 (20,79)	
5 Շատ կարևոր է	135 (39,24)	62 (43,66)	73 (36,14)	
N/A ²	56 (16,28)	26 (18,31)	30 (14,85)	
Նեյտրոֆիլների քանակ				0,641
1 Քիչ կարևոր է	12 (3,49)	4 (2,82)	8 (3,96)	
2	19 (5,52)	5 (3,52)	14 (6,93)	
3	50 (14,53)	19 (13,38)	31 (15,35)	
4	64 (18,60)	29 (20,42)	35 (17,33)	
5 Շատ կարևոր է	141 (40,99)	58 (40,85)	83 (41,09)	
N/A ²	58 (16,86)	27 (19,01)	31 (15,35)	
Արդյո՞ք ձեր պոլիկլինիկան/հաստատությունը մշակել է Քովիդ-19 պացիենտների հակաբիոտիկներով բուժման համար նախատեսված տեղական ուղեցույցներ/ ընթացակարգեր, N (%)				0,780
Այո	93 (26,27)	35 (24,31)	58 (27,62)	
Ոչ	251 (70,90)	105 (72,92)	146 (69,52)	
Չգիտեմ	10 (2,82)	4 (2,78)	6 (2,86)	

Դուք Քովիդ-19 պացիենտներին արտահիվանդանոցային բուժման ընթացքում կորտիկոստերոիդներ նշանակում եք, N (%)				0,025
Այո	215 (60,91)	77 (53,85)	138 (65,71)	
Ոչ	138 (39,09)	66 (46,15)	72 (34,29)	
Դուք Քովիդ-19 պացիենտներին արտահիվանդանոցային բուժման ընթացքում հակամակարդիչներ նշանակում եք, N (%)				0,034
Այո	318 (89,58)	123 (85,42)	195 (92,42)	
Ոչ	37 (10,42)	21 (14,58)	16 (7,58)	
1- n=355 հարցվողների շրջանում 2- Այդ թեստերը կա՛մ անհասանելի են, կա՛մ չեն օգտագործվում այս նպատակով				

Աղյուսակ 5. Քովիդ-19 վարակի կանխարգելման և վերահսկման գործելակերպը				
<i>ներկայացված ընդհանուր և ըստ առաջին ընտրության հակաբիոտիկների նշանակման գործելակերպին հետևողական և ոչ հետևողական բժիշկների խմբերի</i>				
Փոփոխականներ	Ընդհանուր	Հետևողական	Ոչ հետևողական	p-value
	N=355 (100%)	N=144 (40,56%)	N=211 (59,44%)	
Քովիդ-19 պացիենտի հետ շփվելիս՝ ես օգտագործում եմ հետևյալ անհատական պաշտպանիչ միջոցները՝				
Մեկանգամյա օգտագործման խալաթ, N (%)				0,042
Երբեք	16 (4,52)	2 (1,39)	14 (6,67)	
Հաճախ	131 (37,01)	51 (35,42)	80 (38,10)	
Միշտ	207 (58,47)	91 (63,19)	116 (55,24)	
Վիրաբուժական դիմակ, N (%)				0,304

Երբեք	2 (0,56)	0 (0,00)	2 (0,95)	
Հաճախ	15 (4,24)	8 (5,56)	7 (3,33)	
Միշտ	337 (95,20)	136 (94,44)	201 (95,71)	
Ձեռնոցներ, N (%)				0,283
Երբեք	35 (9,89)	11 (7,64)	24 (11,43)	
Հաճախ	131 (37,01)	50 (34,72)	81 (38,57)	
Միշտ	188 (53,11)	83 (57,64)	105 (50,00)	
Պաշտպանիչ ակնոցներ/ դեմքի վահան, N (%)				<i>0,036</i>
Երբեք	24 (6,78)	6 (4,17)	18 (8,57)	
Հաճախ	126 (35,59)	44 (30,56)	82 (39,05)	
Միշտ	204 (57,63)	94 (65,28)	110 (52,38)	
Քովիդ-19 պացիենտի հետ շփվելիս՝ ես օգտագործում եմ հետևյալ միջոցառումները				0,508
Իմ պացիենտի հիվանդության կլինիկական պատկերը և հիվանդության պատմությունը ազդում են անհատական պաշտպանիչ միջոցներ ընտրելու իմ որոշման վրա, N (%)				
Երբեք	205 (58,07)	82 (57,75)	123 (58,29)	
Հաճախ	50 (14,16)	17 (11,97)	33 (15,64)	
Միշտ	98 (27,76)	43 (30,28)	55 (26,07)	
Ես հետևում եմ ձեռքերի հիգիենային Քովիդ-19 հիվանդներին զննելուց առաջ և հետո, N (%)				0,380
Երբեք	4 (1,13)	2 (1,39)	2 (0,95)	
Հաճախ	10 (2,82)	2 (1,39)	8 (3,79)	
Միշտ	341 (96,06)	140 (97,22)	201 (95,26)	

Պացիենտների հետ շփվելիս, ես ամենաքիչը 1 մ հեռավորություն եմ պահպանում՝ երբ հնարավոր է, N (%)				0,632
Երբեք	12 (3,39)	4 (2,80)	8 (3,79)	
Հաճախ	79 (22,32)	29 (20,28)	50 (23,70)	
Միշտ	263 (74,29)	110 (76,92)	153 (72,51)	
Այլ բուժաշխատողների հետ շփվելիս, ես ամենաքիչը 1 մ հեռավորություն եմ պահպանում՝ երբ հնարավոր է, N (%)				0,344
Երբեք	15 (4,24)	4 (2,80)	11 (5,21)	
Հաճախ	72 (20,34)	26 (18,18)	46 (21,80)	
Միշտ	267 (75,42)	113 (79,02)	154 (72,99)	

Աղյուսակ 6. Պատվաստան կարգավիճակը, վերաբերմունքը և պատրաստակամությունը ներկայացված ընդհանուր և ըստ առաջին ընտրության հակաբիոտիկների նշանակման գործելակերպին հետևողական և ոչ հետևողական բժիշկների խմբերի				
Փոփոխականներ	Ընդհանուր	Հետևողական	Ոչ հետևողական	p-value
	N=355 (100%)	N=144 (40,56%)	N=211 (59,44%)	
Ձեր կարծիքով, հնարավոր է, որ առաջիկա մեկ տարվա ընթացքում վարակվեք Քովիդ-19-ով, N (%)				0,891
Այո	136 (42,24)	56 (41,79)	80 (42,55)	
Ոչ	186 (57,76)	78 (58,21)	108 (57,45)	

Ինչու՞ եք կարծում, որ չեք վարակվի Քովիդ-19-ով առաջիկա մեկ տարվա ընթացքում, N (%)				0,046
Ես կարծում եմ, որ հիվանդացել եմ և արդեն իմունիտետ ունեմ (առանց ՊՇՌ թեստավորման)	8 (4,37)	3 (3,90)	5 (4,72)	
Ես արդեն լավացել եմ և կրկին չեմ հիվանդանա (ախտորոշումը հաստատվել է ՊՇՌ թեստով)	54 (29,51)	16 (20,78)	38 (35,85)	
Ես պատվաստվել եմ Քովիդ-19 –ի դեմ	105 (57,38)	52 (67,53)	53 (50,00)	
Ես չեմ ունեցել որևէ կլինիկական ախտանշաններ, բայց ունեմ հակամարմիններ Քովիդ-19-ի դեմ	5 (2,73)	3 (3,90)	2 (1,89)	
Այլ	11 (6,01)	3 (3,90)	8 (7,55)	
Ձեր կարծիքով, որքա՞ն ծանր կընթանա հիվանդությունը ձեր մոտ, եթե վարակվեք Քովիդ-19-ով, N (%)				0,021
Ես կունենամ թեթև ախտանշաններ, որը, հավանաբար, չի պահանջի հոսպիտալացում	53 (58,24)	29 (70,73)	24 (48,00)	
Ես կունենամ միջին ծանրության ախտանշաններ, որը, հավանաբար, կպահանջի հոսպիտալացում	21 (23,08)	4 (9,76)	17 (34,00)	
Ես կունենամ ծանր ընթացքով վարակ, որը, հավանաբար, կպահանջի տեղափոխում ինտենսիվ թերապիայի բաժանմունք	17 (18,68)	8 (19,51)	9 (18,00)	
Դուք պատվաստվե՞լ եք Քովիդ-19-ի դեմ, N (%)				0,003
Այո	232 (65,35)	107 (74,31)	125 (59,24)	
Քովիդ-19-ի դեմ պատվաստանյութի քանի՞ դեղաչափ եք ստացել, N (%)				0,237
1 դեղաչափ	86 (37,07)	44 (41,12)	42 (33,60)	
2 դեղաչափ	146 (62,93)	63 (58,88)	83 (66,40)	

Խնդրում եմ, նշեք COVID-19-ի դեմ ստացած պատվաստանյութի առաջին դեղաչափի ապրանքանիշի անվանումը, N (%)				0,606
AstraZeneca	105 (46,46)	47 (46,53)	58 (46,40)	
Sputnik V	76 (33,63)	35 (34,65)	41 (32,80)	
Coronavac	39 (17,26)	15 (14,85)	24 (19,20)	
Sinopharm	6 (2,65)	4 (3,96)	2 (1,60)	
Վերջին երկու տարիների ընթացքում դուք պատվաստվե՞լ եք գրիպի դեմ, N (%)				0,086
Այո	262 (73,80)	115 (79,86)	147 (69,67)	
Ոչ	91 (25,63)	28 (19,44)	63 (29,86)	
Չեմ հիշում	2 (0,56)	1 (0,69)	1 (0,47)	
Քովիդ-19 պատվաստանյութերի նկատմամբ վերաբերմունքը				
Ընդհանուր առմամբ, ես պատվաստումներին դեմ եմ: N (%)				0,890
Լիովին համաձայն եմ	4 (1,14)	2 (1,41)	2 (0,95)	
Համաձայն եմ	22 (6,25)	8 (5,63)	14 (6,67)	
Համաձայն չեմ	257 (73,01)	102 (71,83)	155 (73,81)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	69 (19,60)	30 (21,13)	39 (18,57)	
Քովիդ-19-ի դեմ պատվաստումը կարող է զգալիորեն նվազեցնել համաճարակի տարածումը: N (%)				0,747
Լիովին համաձայն եմ	60 (17,24)	27 (19,29)	33 (15,87)	
Համաձայն եմ	275 (79,02)	107 (76,43)	168 (80,77)	
Համաձայն չեմ	10 (2,87)	5 (3,57)	5 (2,40)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	3 (0,86)	1 (0,71)	2 (0,96)	

Քովիդ-19-ի դեմ պատվաստումը հիվանդության բարդությունները (օրինակ՝ հոսպիտալացման անհրաժեշտությունը, թոքաբորբը) կանխարգելելու ամենալավ ճանապարհն է: N (%)				0,185
Լիովին համաձայն եմ	42 (11,97)	20 (14,08)	22 (10,53)	
Համաձայն եմ	291 (82,91)	118 (83,10)	173 (82,78)	
Համաձայն չեմ	18 (5,13)	4 (2,82)	14 (6,70)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	0 (0,00)	0 (0,00)	0 (0,00)	
Քովիդ-19-ի դեմ պատվաստումը պետք է պարտադիր լինի բոլոր մարդկանց համար, եթե չկան հակացուցումներ: N (%)				0,412
Լիովին համաձայն եմ	20 (5,70)	10 (7,04)	10 (4,78)	
Համաձայն եմ	249 (70,94)	102 (71,83)	147 (70,33)	
Համաձայն չեմ	75 (21,37)	29 (20,42)	46 (22,01)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	7 (1,99)	1 (0,70)	6 (2,87)	
Քովիդ-19-ի դեմ պատվաստումը պետք է պարտադիր լինի բոլոր բուժաշխատողների համար, եթե չկան հակացուցումներ: N (%)				0,334
Լիովին համաձայն եմ	38 (10,76)	14 (9,79)	24 (11,43)	
Համաձայն եմ	245 (69,41)	106 (74,13)	139 (66,19)	
Համաձայն չեմ	64 (18,13)	22 (15,38)	42 (20,00)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	6 (1,70)	1 (0,70)	5 (2,38)	
Քովիդ-19-ի դեմ պատվաստանյութը թողարկվեց արագ՝ առանց համապատասխան փորձարկումների: N (%)				0,058
Լիովին համաձայն եմ	12 (3,75)	3 (2,36)	9 (4,66)	
Համաձայն եմ	160 (50,00)	54 (42,52)	106 (54,92)	
Համաձայն չեմ	145 (45,31)	68 (53,54)	77 (39,90)	

Բոլորովին համաձայն չեմ	3 (0,94)	2 (1,57)	1 (0,52)	
Վարակիչ հիվանդությունների դեմ իմունիտետը ցանկալի է ձեռք բերել բնական ճանապարհով (վարակվելով), քան պատվաստվելով: N (%)				0,259
Լիովին համաձայն եմ	15 (4,48)	6 (4,44)	9 (4,50)	
Համաձայն եմ	75 (22,39)	23 (17,04)	52 (26,00)	
Համաձայն չեմ	233 (69,55)	100 (74,07)	133 (66,50)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	12 (3,58)	6 (4,44)	6 (3,00)	
Արտակարգ իրավիճակում և համաճարակի պայմաններում ստեղծված պատվաստնայութի անվանգությունը չի կարող երաշխավորված լինել: N (%)				0,197
Լիովին համաձայն եմ	5 (1,71)	3 (2,46)	2 (1,17)	
Համաձայն եմ	118 (40,27)	41 (33,61)	77 (45,03)	
Համաձայն չեմ	165 (56,31)	75 (61,48)	90 (52,63)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	5 (1,71)	3 (2,46)	2 (1,17)	
Ես վստահում եմ գիտությանը՝ նոր և անվտանգ պատվաստանյութեր ստեղծելու հարցում: N (%)				0,126
Լիովին համաձայն եմ	28 (8,24)	8 (5,88)	20 (9,80)	
Համաձայն եմ	301 (88,53)	126 (92,65)	175 (85,78)	
Համաձայն չեմ	11 (3,24)	2 (1,47)	9 (4,41)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	0 (0,00)	0 (0,00)	0 (0,00)	
Ես վստահում եմ գիտությանը՝ նոր և արդյունավետ պատվաստանյութ ստեղծելու հարցում: N (%)				0,262
Լիովին համաձայն եմ	26 (7,78)	9 (6,62)	17 (8,59)	
Համաձայն եմ	300 (89,82)	125 (91,91)	175 (88,38)	
Համաձայն չեմ	7 (2,10)	1 (0,74)	6 (3,03)	

Բոլորովին համաձայն չեմ	1 (0,30)	1 (0,74)	0 (0,00)	
Ես վստահում եմ Առողջապահության նախարարությանը՝ Հայաստանի բնակչությանը անվտանգ պատվաստանյութերով ապահովելու հարցում: N (%)				0,054
Լիովին համաձայն եմ	28 (8,64)	13 (10,00)	15 (7,73)	
Համաձայն եմ	281 (86,73)	116 (89,23)	165 (85,05)	
Համաձայն չեմ	13 (4,01)	1 (0,77)	12 (6,19)	
Բոլորովին համաձայն չեմ	2 (0,62)	0 (0,00)	2 (1,03)	
Խորհուրդ կտա ք ձեր պացիենտներին պատվաստվել Բովիդ-19-ի դեմ: N (%)				0,790
Այո	346 (98,02)	141 (98,60)	205 (97,62)	
Ոչ	3 (0,85)	1 (0,70)	2 (0,95)	
Վստահ չեմ	4 (1,13)	1 (0,70)	3 (1,43)	